

Kane en Abel

Jeffrey Archer

Kane en Abel

SAGA Egmont

Kane en Abel

Vertaald door Pieter Janssens

Originele titel *Kane & Abel*

Tweede druk oktober 2023

Copyright © 1979, 2023 Jeffrey Archer en SAGA Egmont

Omslagbeelden Shutterstock

Foto auteur © Toby Madden

NUR 300

ISBN: 9788726895551 (paperback)

ISBN: 9788726487909 (e-book)

ISBN: 9788726488173 (audioboek)

Alle rechten voorbehouden. Geen enkel onderdeel van deze publicatie mag worden gepubliceerd, opgeslagen in een database, verzonden, in geen enkel format en op geen enkele manier, zonder geschreven toestemming van de uitgever, noch mag het op andere wijze dan reeds gepubliceerd en in vergelijkbare conditie in enige vorm gebonden of met omslag aan de koper verstrekt worden.

www.sagaegmont.com

Saga is een dochtermaatschappij van Egmont. Egmont is het grootste mediabedrijf van Denemarken en volledig eigendom van de Egmont Foundation, die jaarlijks met bijna 13,4 miljoen euro kwetsbare kinderen en gezinnen steunt.

Voor Michael en Jane

Beste lezer,

Als u me in 1979, toen *Kane en Abel* voor het eerst werd gepubliceerd, gezegd zou hebben dat het veertig jaar later in zeventien talen vertaald zou zijn, in meer dan zeventig landen zou zijn uitgegeven en door meer dan 100 miljoen mensen zou zijn gelezen, zou ik gezegd hebben: Droom lekker door! Wat een onzin!

William Lowell Kane en Abel Rosnovski hebben mijn leven letterlijk veranderd. Na mijn studie in Oxford wilde ik de politiek in, maar al na vijf jaar was ik genoodzaakt mijn ontslag als lid van het Lagerhuis in te dienen nadat ik een domme investering had gedaan en failliet dreigde te gaan.

Door een toen in mijn ogen wrede speling van het lot begon ik aan een tweede carrière, nu als verteller. En het is een geweldige reis geweest: er is geen groter voorrecht dan u enkele uren te mogen onderhouden en afleiden, in dit geval met een simpel verhaal over twee op dezelfde dag geboren mannen – één met alles, de ander met niets – wier leven onherroepelijk verandert als ze elkaar voor het eerst en het laatst ontmoeten.

Hoe kan ik hen, en u, bedanken voor de inspiratie om de pen weer op te pakken in opnieuw een zwakke poging om u de pagina's te laten omslaan?

*Hartelijk dank,
Jeffrey Archer
November 2019*

Deel 1
1906-1923

1

18 april 1906, Slonim, Polen

Ze stopte pas met huilen toen ze stierf. Op dat moment begon hij te huilen.

De jongen die in het bos op konijnenjacht was, wist niet of het de laatste kreet van de vrouw of de eerste van het kind was die zijn jonge oren bereikte. Hij draaide zich om, bedacht op gevaar, en zijn ogen zochten naar een dier dat kennelijk pijn leed. Maar hij had geen enkel dier ooit zo horen huilen. Hij sloop omzichtig in de richting van het geluid; het huilen was nu overgegaan in jammeren, maar het klonk nog steeds niet als het geluid van een dier dat hij kende. Hij hoopte dat het klein genoeg zou zijn om het te doden; dat zou in elk geval eens iets anders zijn dan konijn als maaltijd.

Hij sloop geruisloos naar de rivier, waar het vreemde geluid vandaan kwam, sprong van de ene boom naar de andere, voelde de beschermende bast tegen zijn schouderbladen, iets om aan te raken. Blijf nooit in open veld, had zijn vader hem geleerd. Toen hij de bosrand bereikte had hij over het dal heen vrij uitzicht op

de rivier en zelfs toen duurde het even voordat hij beseftte dat de vreemde kreet niet door een gewoon dier werd geslaakt. Hij kroop naar het gejammer toe, hoewel hij nu in open veld was.

Toen zag hij de vrouw, haar rok opgeschort tot boven haar middel, haar blote benen gespreid. Hij had nog nooit een vrouw zo gezien. Hij rende haastig naar haar toe en staarde naar haar buik, te bang om haar aan te raken. Tussen de benen van de vrouw lag een klein, roze dier, overdekt met bloed en met haar verbonden door iets wat op een koord leek. De jonge jager liet zijn pas gevangen konijnen vallen en viel naast het kleine wezen op zijn knieën.

Onthutst staarde hij er even naar en richtte zijn ogen toen op de vrouw. Hij had meteen spijt van zijn besluit. Ze was al blauw van de kou; haar afgetobde jonge gezicht zag er in de ogen van de jongen oud uit. Hij tilde het glibberige lichaampje op dat tussen haar benen in het gras lag. Als je hem gevraagd zou hebben waarom, maar niemand deed dat ooit, zou hij gezegd hebben dat hij de nietige vingernagels die naar het verfrommelde gezicht graaiden zo akelig had gevonden.

De moeder en het kind waren met elkaar verbonden door het slijmerige koord. De jongen had enkele dagen eerder de geboorte van een lam gezien en hij probeerde het zich te herinneren. Ja, dat had de herder gedaan. Maar durfde hij het zelf ook, met een kind? Het huilen stopte opeens en hij voelde dat hij nu een beslissing moest nemen. Hij trok zijn mes, het mes waarmee hij konijnen wilde, veegde het schoon aan zijn mouw, aarzelde slechts even en sneed toen het touw vlak bij het lichaam van het kind door. Bloed stroomde vrijelijk uit de doorgesneden uiteinden. Wat had de herder gedaan toen het lam geboren was? Hij had er een knoop in gelegd om de bloeding te stelpen. Natuurlijk, natuurlijk. De

jongen trok een lange grashalm uit de grond en legde haastig een ruwe knoop in het koord. Toen nam hij het kind in zijn armen. Het begon weer te huilen. Hij stond langzaam op en liet de drie dode konijnen en de dode vrouw die dit kind had gebaard achter. Voordat hij haar ten slotte de rug toekeerde legde hij haar benen naast elkaar en schoof haar jurk over haar knieën omlaag. Het leek hem een gepast gebaar.

‘Grote god,’ zei hij hardop, iets wat hij altijd zei als hij iets heel goeds of heel slechts had gedaan. Hij wist nog niet wat dit was.

De jonge jager rende naar het huisje waar zijn moeder het avondmaal aan het bereiden was en alleen nog wachtte op zijn konijnen; al het andere zou klaar zijn. Ze zou zich afvragen hoeveel hij er vandaag had gevangen; om een gezin van acht te voeden had ze er minstens drie nodig. Soms verschalkte hij een eend, een gans of zelfs een fazant die was afgedwaald van het landgoed van de baron, waar zijn vader werkte. Vandaag had hij een heel ander dier gevangen.

Toen hij aankwam bij het huis durfde hij zijn buit niet los te laten, zelfs niet met één hand, dus schopte hij met zijn blote voet tegen de deur tot zijn moeder opendeed. Zwijgend stak hij haar het kind toe. Ze maakte geen aanstalten om het schepsel van hem over te nemen, maar sloeg haar hand voor haar mond en staarde naar het jammerlijke tafereel.

‘Grote god,’ zei ze en ze sloeg een kruis. De jongen zocht op haar gezicht naar een teken van genoeg of boosheid en zag dat haar ogen glinsterden met een vertedering die hij nooit eerder had gezien. Toen wist hij dat hij er goed aan had gedaan.

‘Het is een jongetje,’ zei zijn moeder terwijl ze het kind in haar armen nam. ‘Waar heb je hem gevonden?’

‘Bij de rivier, *matka*,’ zei hij.

‘En de moeder?’

‘Dood.’

Ze sloeg opnieuw een kruis.

‘Vlug, ren naar je vader en zeg wat er gebeurd is. Hij moet Urszula Wojnak op het landgoed zoeken en je moet hen naar de moeder brengen. En zorg dat ze daarna hierheen komen.’

De jongen veegde zijn handen af aan zijn broek, allang blij dat hij het glibberige schepsel niet had laten vallen, en ging op zoek naar zijn vader.

De moeder duwde de deur met haar schouder dicht en riep naar Florentyna, haar oudste kind, dat ze de pan op het vuur moest zetten. Ze ging op een houten stoel zitten, knoopte haar keurslijf open en schoof een fletse tepel naar de kleine, gerimpelde mond. Sophia, haar jongste dochter, pas zes maanden oud, zou het vanavond zonder eten moeten stellen. En nu ze eraan dacht: dat zou voor het hele gezin gelden.

‘En waarvoor?’ zei de vrouw hardop terwijl ze haar omslagdoek om het kind heen sloeg. ‘Het arme joch zal tegen de ochtend dood zijn.’

Ze herhaalde haar gevoel niet tegenover Urszula Wojnak toen die enkele uren later arriveerde. De bejaarde vroedvrouw waste het kleine lichaam en bond de navelstreng af. De echtgenoot van de vrouw stond bij de open haard en sloeg het schouwspel gade.

‘Een gast in huis brengt God in huis,’ verklaarde de vrouw, een oud Pools gezegde aanhalend.

Haar man spuugde. ‘Hij kan doodvallen. We hebben genoeg kinderen van onszelf.’

De vrouw deed alsof ze hem niet hoorde terwijl ze de

schaarse donkere haren op het hoofd van de baby streelde.

‘Hoe zullen we hem noemen?’ vroeg ze.

Haar man haalde zijn schouders op. ‘Wat maakt het uit? Laat hem naamloos het graf ingaan.’

2

18 april 1906, Boston, Massachusetts

De dokter tilde de pasgeboren baby aan zijn enkels op en tikte op zijn billen. De baby begon te huilen.

Er is in Boston, Massachusetts een ziekenhuis dat voornamelijk diegenen verpleegt die lijden aan de ziekten van de rijken en zich bij speciale gelegenheden verwaardigt de nieuwe rijken ter wereld te helpen. De moeders krijsen zelden en ze baren beslist niet volledig gekleed.

Een jongeman ijsbeerde heen en weer voor de kraamkamer; binnen gaven twee verloskundigen en de huisarts acte de présence. Deze vader nam geen enkel risico met zijn eerstgeborene. De verloskundigen kregen een vorstelijk honorarium om stand-by te staan en getuige te zijn van de gebeurtenissen. Eén van hen, in avondkleding gestoken onder zijn lange witte jas, was laat voor een diner, maar hij kon het zich niet permitteren afwezig te zijn bij deze speciale bevalling. De drie mannen hadden eerder strootje getrokken om te beslissen wie het kind ter wereld zou helpen en dokter MacKenzie, de

huisarts, had gewonnen. Een degelijke, betrouwbare man, dacht de vader terwijl hij door de gang ijsbeerde.

Niet dat hij een reden had om ongerust te zijn. Roberts had de vrouw van de jongeman eerder die ochtend in hun koets naar het ziekenhuis gebracht, op volgens de berekeningen van de dokter de achtentwintigste dag van haar negende maand. Anne had kort na het ontbijt weeën gekregen en men had hem verzekerd dat de bevalling niet zou plaatsvinden voordat zijn bank zou sluiten. De vader was een gedisciplineerd man en hij zag geen reden waarom de komst van een kind zijn geordende leven zou verstoren. Hij ijsbeerde niettemin door. Verpleegkundigen en artsen haastten zich voorbij, dempten hun stem als ze hem naderden en verhieven hem pas weer als ze buiten gehoorbereik waren. Hij merkte het niet, want iedereen behandelde hem altijd op die manier. De meesten van de ziekenhuismedewerkers hadden hem nooit persoonlijk gezien, maar ze wisten allemaal wie hij was. Als zijn zoon geboren was – het kwam zelfs geen moment in hem op dat het kind een meisje zou kunnen zijn – zou hij de nieuwe kindervleugel bouwen die het ziekenhuis zo dringend nodig had. Zijn grootvader had al een bibliotheek gebouwd en zijn vader een school voor de plaatselijke bevolking.

De aanstaande vader probeerde de avondkrant te lezen, las de woorden zonder de betekenis te begrijpen. Hij was nerveus, ongerust zelfs. Ze (hij beschouwde hen allemaal als 'ze') zouden nooit weten hoe belangrijk het was dat zijn eerstgeborene een jongen zou zijn, een jongen die op zekere dag zijn plaats zou innemen als president-commissaris en bestuursvoorzitter van de bank. Hij bladerde naar de sportpagina's van de *Evening Transcript*. De Boston Red Sox hadden de New York Highlanders verslagen – andere mensen zouden feestvieren. Toen zag hij de